

Шифра школе:
Шифра одељења:
Шифра ученика:
Предмет:
Број свеске:
Језик тестирања:

Свеска број 1

M20060111

ПРВО ПИЛОТИРАЊЕ

МАТУРА

ТЕСТ ИЗ ОПШТЕОБРАЗОВНОГ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

ГЕОГРАФИЈА

Трајање теста: 90 минута

Дозвољени прибор: хемијска оловка

УПУТСТВО ЗА РАД

Пажљиво прочитајте ово упутство.

Не отварајте тест и не почињите да решавате задатке, док Вам дежурни наставник то не дозволи.

Тест садржи 20 задатака. Време предвиђено за израду теста је 90 минута.

Одговоре пишите хемијском оловком на местима која су предвиђена за одговоре. Пишите читко. За цртање можете користити графитну оловку. Ако уочите грешку, записано прецртајте и напишите нови одговор. Нечитки записи и нејасне исправке бодоваће се са нула (0) бодова.

Код решавања задатака треба да буде јасно представљен поступак решавања са свим рачунима и закључцима. Уколико сте задатак решавали на више начина, јасно означите, који одговор желите да се бодује.

Имајте поверења у себе и своје способности. Желимо Вам много успеха у раду.

[illegible]

1. задатак

601111010201

Заокружите тачне одговоре.

Које тврдње описују математичко-географски положај Аустралије.

- а) налази се на јужној хемисфери
- б) налази се на западној хемисфери
- в) пресеца га северни поларник
- г) пресеца га јужни поларник
- д) пресеца га јужни повратник

2. задатак

601112010101

Наведене су тврдње које се односе на инструменте за читавање вредности основних временских/климатских елемената у тропосфери, на основу којих се предвиђа временска прогноза.

Ако је тврдња тачна, заокружите слово Т, ако је нетачна, заокружите слово Н.

Тврдња	Тачно	Нетачно
1. Кишомер мери количину падавина у mm.	Т	Н
2. Хелиограф мери влажност ваздуха у %.	Т	Н
3. Анемометар мери брзину ветра у m/s.	Т	Н
4. Сеизмограф мери инсолацију у сатима.	Т	Н

3. задатак

601113010201

Заокружите слово испред тачног одговора.

Пажљиво прочитајте следећи текст:

Од јесени до пролећа, Сјеничка котлина је изложена продорима хладних и сувих ваздушних маса, када долази до нагомилавања и задржавања хладног ваздуха који се спушта са околних планина. Услед недостатка ветрова у зимском периоду, ваздух у котлини се константно додатно хлади, те се практично формира „језеро хладног ваздуха“ насупрот планинама где су температуре више. Због тога су зиме, тј. задржавање снежног покривача, у Сјеници веома дуге и хладне, па је Сјеница добила епитет „Српског Сибира“.

У наведеном тексту је описана појава:

- а) планинске кошаве
- б) термичког градијента
- в) температурне инверзије
- г) фенског ефекта

4. задатак

601121010201

Заокружите слово испред тачног одговора.

Током јуре Пангеа је раздвојена на Лауразију и Гондвану.

Током које ере се то догодило?

- а) у мезозоику
- б) у кенозоику
- в) у прекамбрији
- г) у палеозоику

5. задатак

601122010301

У левој колони су наведене Земљине унутрашње сфере а у десној хемијски елементи који преовлађују у њима.

Повежите Земљине унутрашње сфере са преовлађујућим хемијским елементима.

Земљино језгро	•	•	силицијум и магнезијум
омотач језгра	•	•	алуминијум и гвожђе
Земљина кора	•	•	силицијум и алуминијум
		•	никл и гвожђе

6. задатак

601221030001

Температура ваздуха на Шар планини на 2000 m надморске висине је -1°C . На којој надморској висини се налази тачка на којој је измерена температура ваздуха $7,1^{\circ}\text{C}$?

Прикажите поступак.

Тачка на којој је измерена температура ваздуха од $7,1^{\circ}\text{C}$ налази се на _____ m надморске висине.

7. задатак

601222010101

Наведене су тврдње које се односе на економски значај рељефа.

Ако је тврдња тачна, заокружите слово Т, ако је нетачна, заокружите слово Н.

Тврдња	Тачно	Нетачно
1. Највећа производња индустријског биља је до 500 m надморске висине.	Т	Н
2. Највећа концентрација обрадивог земљишта је изнад 500 m надморске висине.	Т	Н
3. Области изнад 500 m надморске висине интензивно се користе за шумарство.	Т	Н
4. Изнад 500 m надморске висине, постоје услови за формирање полдера.	Т	Н

8. задатак

601222010302

У левој колони су наведене су географске регије, а у десној ресурси чијом се експлоатацијом убрзава привредни развој регије.

Повежите географску регију са преовлађујућим природним ресурсом.

Персијски залив	•	•	угаљ
Јужна Африка	•	•	нафта и природни гас
Доњецки басен	•	•	бакар
		•	дијамант

9. задатак

601231010801

Прочитајте текст и подвуците реченицу која је нетачна.

Етна је један од најактивнијих вулкана у свету. Највиши је активни вулкан у Италији (3 323 m), највиши је врх Сицилије и јужног дела Италије. Налази се на источној обали Сицилије. У његовој близини је град Напуљ коме су ерупције Етне у више наврата изазвале огромну штету. Становници Сицилије се не плаше река вулканске лаве, које имају огромну разорну моћ, уништавају куће и путеве, али се крећу малом брзином. Сицилијанци имају изреку: „Етна јесте опасна, узима живот, али га и даје!“ Због богатства гвожђем, бакром и минералима, охлађена лава прекривена вулканским пепелом, након неколико месеци претвори се у шарене ливаде и зелене њиве. На изузетно плодном вулканском земљишту Сицилије могуће је остварити пет бербих поврћа годишње, гаје се цитруси, виногради, пистаћи, посебна врста црвених поморанџи. Мештани се баве и узгајањем пчела. Обронци Етне спадају у најгушће насељена подручја тог италијанског острва.

10. задатак

601231030002

Заокружите име државе у којој се доминантна религија разликује од осталих држава.

ТУНИС

ИНДОНЕЗИЈА

БРУНЕЈ

БУТАН

ЕГИПАТ

На основу ког критеријума сте је издвојили?

Одговор: _____

11. задатак

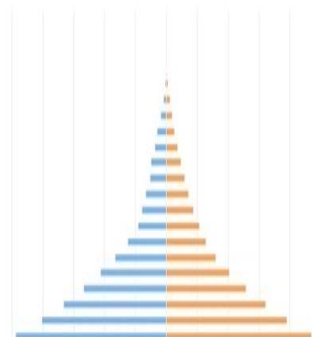
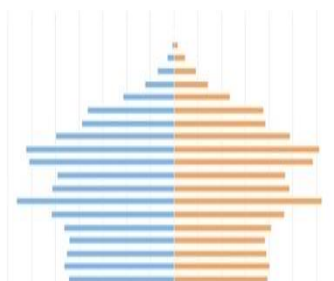
601231010203

Поред старосне пирамиде упишите државу којој припада сходно њеној старосној структури становништва.

а) Нигер

б) Индија

в) Кина

12. задатак

601231010204

Заокружите слова испред тачних одговора.

Области неповољних природних услова и мале густине насељености у Африци су:

- а) Језерска висораван
- б) басен Конга
- в) долина и делта Нила
- г) Данакилска пустиња.

13. задатак

601232010201

Заокружите слово испред тачног одговора.

Један од највећих проблема човечанства је недостатак пијаће воде. Највеће резерве слатке воде сконцентрисане су у:

- а) рекама
- б) слатководним језерима
- в) снежном и леденом покривачу
- г) подзеним водама

14. задатак

601233010201

Заокружите слово испред тачног одговора.

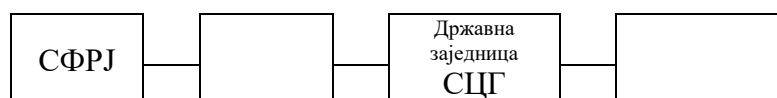
Почетком 21. века глобално тржиште се трансформише. Интензивира се пресељење текстилне индустрије из индустријских центара Европе у новоформиране центре Азије. Основни узрок ове појаве је:

- а) пад потрошње текстила у Европи
- б) ниже цене радне снаге у Азији
- в) повећање приноса памука на Тибету
- г) појаве енергетске кризе у Европи

15. задатак

601241010501

Од Другог светског рата до данас територија наше земље је припадала различитим државама. У празна поља упишите хронолошки низ држава:

16. задатак

601324010201

Заокружите слово испред тачног одговора.

Тропске кишне шуме Јужне Америке су јединствене по богатству биљних и животињских врста. Која антропогена активност изазива глобални еколошки и климатски проблем у Амазонији?

- а) исушивање равнице
- б) дезертификација
- в) прекомерна сеча шума (дефорестација)
- г) заслањивање земљишта

17. задатак

601332010101

Уколико су наведене тврдње тачне, заокружите слово Т, а уколико су нетачне, заокружите слово Н.

У свету се, осим о „одливу мозга“ све више говори и о „приливу мозга“ (енгл. *reverse brain drains*). Последице „прилива мозга“ су:

а) масовне миграције пољопривредника из села у градове.	Т	Н
б) повећање нивоа развијености земаља у развоју.	Т	Н
в) повратне миграције ИТ стручњака из САД у Индију.	Т	Н
г) смањење нивоа развијености Кине, Индије и Шри Ланке.	Т	Н

18. задатак

601332010102

Ако је тврдња тачна, на одговарајућем месу у колони дате табеле упишите ✓.

Наведене су тврдње које се односе на глобалне друштвене промене и технолошки напредак.

Тврдња	Тачно	Нетачно
1. Кина има највећи број корисника интернета у свету.	Т	Н
2. Индустријски паркови заузимају језгра европских агломерација.	Т	Н
3. Најпознатији технолошки парк у САД је Силицијумска долина.	Т	Н
4. Примена информационих технологија нема утицај на глобализацију финансијског тржишта.	Т	Н

19. задатак

601332030003

Пажљиво прочитајте следећи текст.

„Ова држава уздигла се као феникс из пепела 1945. године и као своју предност искористила географију од које је својевремено страховала. Постала је велики европски произвођач. Уместо војне силе, сада је преко равнице слала производе са престижном ознаком Made in ..., који су речним путевима ишли Рајном и Елбом, као и ауто-путевима, ка Европи и свету – у правцу севера, југа и запада, а од деведесетих година XX века све више и према истоку.“

Тим Маршал, „Заточеници географије“, Лагуна, стр. 114.

На коју државу се овај одељак односи?

Одељак се односи на _____.

20. задатак

601341010701

Повежите конкретне облике рељефа тако што ћете испред сваког генетског процеса уписати одговарајуће слово.

а) Бавоља варош	_____	гласијална ерозија
б) Сремска лесна зараван	_____	еолска ерозија
в) Грделичка клисура	_____	крашка ерозија
г) Рајкова пећина	_____	речна ерозија
	_____	спирање (денудација)

Празна страна

Празна страна

Празна страна